

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. НАУКОВА РОЗРОБКА ПРОБЛЕМИ, ДЖЕРЕЛА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ПОКАРАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УСРР (УРСР) (1919–1991 РР.)	7
1.1. Наукова розробка проблеми становлення та розвитку інституту покарання в кримінальному праві УСРР (УРСР) (1919–1991 рр.)	7
1.2. Джерельна база та методи дослідження формування та розвитку покарання в законодавстві про кримінальну відповідальність УСРР (УРСР) 1919–1991 рр.	13
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ПОКАРАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УСРР (УРСР) (1919–1958 РР.)	16
2.1. Еволюція поняття та системи покарань в УСРР (УРСР) (1919–1958 рр.)	16
2.2. Види кримінальних покарань в УСРР (УРСР) (1919–1958 рр.), їх формування та розвиток	41
РОЗДІЛ 3. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ПОКАРАННЯ В УРСР (1958–1991 РР.)	99
3.1. Еволюція поняття та системи покарань в УСРР (УРСР) (1958–1991 рр.)	99
3.2. Види кримінальних покарань в УРСР (1958–1991 рр.), їх формування та розвиток	114
ВИСНОВКИ	153
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	163

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВМФ – Воєнно-морський флот
ВР – Верховна Рада
ВКП(б) – Всесоюзна комуністична партія (більшовиків)
ВТТ – Виправно-трудова табори
ВТК – Виправно-трудова кодекс
ВС – Верховний Суд
ВУНК – Всеукраїнська надзвичайна комісія
ВУЦВК – Всеукраїнський Центральний Виконавчий комітет
ГДА СБ – Галузевий державний архів Служби безпеки України
ГУЛАГ – Головна управління виправно-трудова таборів
ДКО – Державний комітет оборони
ДПУ – Державна політична управління
КК – Кримінальний кодекс
КП(б)У – Комуністична партія (більшовиків) України
КПК – Кримінально-процесуальний кодекс
НЕП – Нова економічна політика
НК – надзвичайна комісія
НКВС – Народний комісаріат внутрішніх справ
НКЮ – Народний комісаріат юстиції
ОДПУ – Об'єднане державна політична управління
РРФСР – Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка
РСЧА – Робітничо-Селянської Червоної Армії
УРСР – Українська Радянська Соціалістична Республіка
УСРР – Українська Соціалістична Радянська Республіка
ЦДАВО – Центральний державний архів вищих органів влади та управління
ЦДАГО – Центральний державний архів громадських об'єднань
ЦК ВКП(б) – Центральний комітет Всесоюзна комуністична партія (більшовиків)
ЦК КП(б)У – Центральний комітет Комуністична партія (більшовиків) України
ЦК КІРС – Центральний комітет Комуністична партія Радянського Союзу

ВСТУП

Необхідність удосконалення норм законодавства про кримінальну відповідальність потребує проведення комплексного, ґрунтовного історичного дослідження становлення та розвитку інституту кримінального покарання в УСРР (УРСР) (1919–1991 рр.). Це пояснюється тим, що поняття та система кримінальних покарань, передбачена чинним Кримінальним кодексом (далі – КК) України сформовані за принципом наступності на основі радянського законодавства про кримінальну відповідальність. Досвід становлення та розвитку кримінального покарання означеного періоду характеризується надмірною політизованістю, що дозволяло радянській владі перетворити покарання на інструмент карально-репресивного механізму для знищення політичних опонентів. Всебічний аналіз нормативної бази, яка містить еволюцію інституту покарання означеного періоду, сприятиме запобіганню його використанню в майбутньому для порушення прав і свобод людини та громадянина. Це зумовлює необхідність подальшого поглибленого вивчення розвитку інституту кримінального покарання в радянській період, тому що важливою умовою реформування будь-якої системи є її глибоке теоретичне переосмислення, засноване як на розумінні сучасної кримінально-правової політики, так і на основі історичного досвіду боротьби зі злочинністю. Актуальність обраної теми зумовлена також недостатнім ступенем її наукової розробки, тому висвітлення цієї проблематики має стати теоретичною базою для покращення нормотворчої та правозастосовної діяльності.

Значний внесок у дослідження цієї проблематики зробили такі радянські вчені як: Я.М. Брайнін, М.М. Гернет, О.А. Герцензон, Ш.С. Грінгауз, В.Д. Меньшагін, А.А. Піонтковський, Б.С. Утевський, М.Д. Шаргородський та ін. Однак їхні праці, які видавалися в радянський період, характеризувалися ідеологічною спрямованістю. Серед сучасних зарубіжних дослідників цієї проблематики

змістовні видання підготували вчені і науковці: М.С. Жук, Д.А. Ілло, А.В. Калашнікова, Н.Ф. Кузнецова, М.С. Таганцев та ін. Деякі аспекти становлення та розвитку інституту покарання в кримінальному праві УСРР (УРСР) 1919–1991 рр. розкрито у працях українських дослідників, таких як: І.Й. Бойко, В.К. Грищук, Ж.О. Дзейко, М.І. Колос, П.П. Михайленко, І.Я. Терлюк, П.Л. Фріс, О.М. Шармар, та ін. Водночас, на теперішній час відсутнє комплексне монографічне дослідження, яке всебічно висвітлює становлення та розвиток інституту покарання в кримінальному праві УСРР (УРСР) означеного періоду.